

ՅՆՈՐԴԵՆ-ԼԵՄԱՐԱԴՐԱՊԵՏ

Հ. ՄԱՍՈՒՐԵԱՆ

ԲԱՇԼԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ցարկան	700 դր.
Վեցամսայ	250 "
Եռամսայ	300 "
Արտատպման տրվ.	2 անգլ. անկի
Ամսերկայ	7 անգլ.

Բաժանարարությունից կ'սկսվի
ամեն ամսոյ 1 և 15-ին

100 ՓԱՐԱ

Օրաթերթ ազգային եւ փաղափական

Fondateur
M. MAMOURIAN
Directeur-Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN

„Arévélian Mamoul“,
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN

100 ՓԱՐԱ

ԿԻՆԿԵԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

(Մեր սեփական քրդակցին)

Մերսին 23 Ապրիլ 1921

Կացութիւնը հետզհետէ կը դառնայ յուսահատական եւ վառթար։ Քաղաքը սկսաւ լեցուիլ չէթէներու միացած չորապարծներով, որոց պաշտօն տրուած կ'երեւի քեմալականներէն հսկելու եւ լրահելու համար քաղաքը։ Ամեն գիշեր թրքաբնակ թաղերու մէջ երեւեւ լինելու հաւաքոյթներ կ'ընեն եւ որոշումներ կուտան ի վնաս քրիստոնէից։ Չէ՛քի առեւտուրը գրեթէ համարձակ կը կատարեն քրիստոնէի շրջանակին մէջ։ Չէթէներու հետ քաղաքէն դուրս գլուխ տուող թուրք թաղերու բնակչութեան միջոցաւ կը յարաբերուին մասնաւոր մարդիկ, որոց զեկավարն է միւթեաւոր Թուրքը։ Մասնաւոր են այն մուշեանները, որոնք իմաստը չունենալով անգամ տեսնուած է կիլիկիա։ Կատար յառաջ գացին մինչեւ քաղաքի անտէրնով հանգանակութիւն մը բանալու եւ խոշոր գումարներ հաւաքելու, սոյն հանգանակութեան մասնակցելու համար թուրք երեւելիներ գիմուսներ կատարեցին նոյնպէս Յոյներուն, որոնց մասնակցութիւնը խնդրական է առկայելու, իսկ Հայերուն համար մինչեւ այսօր ո'նէ հրաւեր մը չէ եղած այդ մասին։ Բայց իրաւք բոլոր երեւելիներուն բերանը լի է ապականիքով, ասոնց յանգրդէն է ձայնը այս անգամ օրորոցէն սկսեալ պիտի լսարդենք, իսկ Յոյներուն մայրերին պիտի...», այսքան թուականը մտայնութիւն մը երեւան եկած է այդ մուշեան ապերաւան առաջակներու մէջ։ Յրանաացիք կ'ըսեն թէ Մուսթաֆա Քեմալ դեռ ընդունած չէ կիլիկիան հաշտութեան պայմանները, կ'երեւի թէ յունական յաղթանակը եթէ չապահովուի՝ աւելի ծանր պայմաններ պիտի պարտագրեն։ Յրանաացիներուն Միւթթի եւ այլ մեծամեծները ոտք չի դրին դեռ քաղաք, ասոնք պայման դրած են յաղթական կերպով մտնալ քաղաք եւ զինուած։ Քաղաքի շուրջը մինչեւ այսօր չեկաւ, կ'երեւի միւթթիին հրամանին կ'ապաստէ այդ ալ։ Մաս մը իսլամներ ալ ամրապէս յարիւր սկսան վերի յիշուած մարտանգ դասուել։

Քանի մը օր առաջ երկու կողմաւոր քրիստոնէական քաղաքէն դուրս աշխատելու ասան վերցուած են չէնեբէն, Տարսոն նոյն բանը պատահած է, մէկ հայ եւ մէկ յոյն գերի առուած են չէթէներու կողմէն, Տ. Եօլէն չորս հայ պահակներ տարուած են չէթէներու կողմէն եւ 1000 ոսկի գումար վերցնելու պահանջուած է, ֆրանսական իշխանութիւնը միջամտած են խնդրին, չի գիտցուիլ թէ ինչ ելք պիտի ունենայ խնդիրը։ Քեմալի մօտերը Հայ ժամապարտներ տարը հատ գերման ձիաւորներ ձերբակալած եւ յանձնուած են ֆր. իշխանութեանց, կ'երեւի թէ քեմալական ուժերուն մէջ գործող այս ֆերմանները իրենց ձամբան կորսնցնելով ահամայն ինկած են այդ կողմեր։ Սոյն ժամապարտներ համար Հայ ոստիկաններուն 400 ոսկի նուէր մը տրուած է Յրանաացիներու կողմէն։

Բոլոր հայութիւնը կ'ապրի յուսահատական եւ լքուած վիճակի մէջ, մասնաւորապէս վիճակը որ պիտի

ստեղծուի քեմալականներու մօտեցումը ի կիլիկիա։ Կատարական կեանքը կասած, անգործութիւնը աւելցած եւ Ազգ. իշխանութիւնը չփութութեան մատնուած են բոլորովին։

Վերջին ժամուն կ'իմանանք որ հոս քաղաքէն դուրս թրանչէի մօտ Սենեկայի գիւղերը մը ապանուած է չէթէներուն կողմէն արձակուած գնդակով մը, եւ ֆրանսական զինուորները փոխադարձաւ են հրացանաձգութեամբ։

Ամէն մը ի վեր Պոլսէն հոս եկած է թուրք մեքենավար մը եւ զաղանապէս կ'ըսէր պոստալ եւն. չինելու գործով։

Կարգ մը թուրքեր կը լրտեսեն Յոյներու եւ Հայերու շարժումները եւ կը տեղեկագրեն չէթէներուն։

Թուրք միւթթեարքը կարմիր մահիկի ի նպաստ բացուած հանգանակութեան համար Հայերու մասնակցութեան ալ գիմեց, ըսելով թէ քանի որ օսմ. հպատակներ էք, եթէ ձեզ լուր չի տայինք՝ թրքաբնակ օրտա յայտնէիք ի վերջոյ...։

Կը լսենք թէ Ատանու եւս նոյն օրինակ դիմում մը եղած է, ապա թուրք կուսակալը եւ ֆրանսական իշխանութիւնը չեն թոյլատրած։

Անցեալ շաբաթ քաղաքի հասաւ Տիկ. Մարի Արապեան (քոյր Տիար Մալեղեանի) եւ Տիկին Նեմուրեան։ Եւ աչքէ անցուցին Բարեգործական օրաբանցի հաստատութիւնը։ Տիկին Արապեան Պոլսի կ'երթայ, Տիկ. Նեմուրեան ամիս մը միալոյ՝ պիտի վերադառնայ կիլիկիա Եփեսոս։ Երկու շնորհալի Տիկիններն ալ նոյն շոգեհաւով եւ նոյն օր մեկնեցան, կարգ մը բարեկամներ որոնք զայնքին մինչեւ նաւահանգիստ։

Այսօր քաղաքի իզմիր կը մեկնի Որդիք պէյի շրջանաւարտներէն աստանակարգ կահագործ Պ. Ս. Ղուկասեան որ երեսուն տարիէ ի վեր Մէրսին—Տարսոն—Ատանայի մէջ գլուխ տուող բոլոր օտար հաստատութիւնները օժտեր է իւր ներքաշակով գործերով, յիշեալ այս անգամ յատկապէս Ատանայի Օրդոքի քաղաք հաստատութեան կողմէն հրաւիրուած էր կահագործուող համար յիշեալ հաստատութիւնը, ուրիշ ենք որ հայ արուեստագէտ մը շքեղապէս գլուխ հանելով նոյն դռնը, արժանացած է Պ. Պ. Սալմեկարի եւ Գանթարեանի — Ա. Է. Բ. Կանթարեանի նոյն հաստատութեան գնահատութեան։ Փափաքելի է որ իզմիրի ազգայիններ քաջալերեն այսպիսի յաջողակ արուեստագէտ մը։

ԿԻՆԿԵՆԻ

Ա Մ Փ Ո Փ Ո Ւ Մ Մ. ՍՎԱԶԼԻ ԲԱՆԱԽՈՍՈՒԹԵԱՆ

(Շաբ. 2533 Թիւն եւ վերջ)

Բազմաթիւ հայ ազդիկներ բարբառութեան, տանջանքներու ամենասուսկալին եւ անեղին կը կրեն այսօր, եթէ զուգ ձեր զաւակներուն կամ եղբայրներուն եւ կամ ձեր յաջորդներուն արտերուն մէջ չընէք ատելութեան ոգին՝ այդ բարբարոսներուն հանգչեք, եւ ձեզի պիտի ըսեն որ դուք ալ արժանի պիտի ըլլաք ապրելու ինչպէս ըսի, Լոնտոնի կանանց համաժողովին գացի եւ ուղեցի որոշում մը անցնել ի

նպաստ հայ կանանց ազատագրութեան, ժողովի մը կողմէն որ եղակի էր իր տեսակին մէջ, լինելով կանանց Միջազգային Համաժողովը Լոնտոնի մէջ գլուխ տուած եւ ուր ներկայ էին տիկիններ աշխարհի չորս կողմէն. ժողովին կ'առնապետէր Միս Գոպուրն, հրեա չափաւոր Ռիչարտ Գոպուրնի գլուխը եւ ատենախօսներուն մէջ հար նսեմեծանուն պարոն Ճէյքըզ Պրայթ։ Որոշումը անցուցաւ եւ շատ մը խօսքներ անցան վերջ՝ այդ որոշումը կըրցանք անցնել ալ հետեւեալ օրը բոլոր անգլ. թրքերուն մէջ, եւ հարապիտի չինիչ նպատակի մը։ Կանանց ազատագրութեան դատը արժանապատուութեան մեծ խնդիր մըն է հայոց համար։ Երբոր կ'ընդ առնուի անհաշիւ մէջ եւ միտքն ու հոգին զօրաւոր կրնան մեծ բաներ անկախել իրմէն։ Կանանց ազատագր. դատը ընդհ. առմամբ 30 տարիէ ի վերէն որ զիս զբաղեցուցած է, եւ 1890ի թուականները Լոնտոնի կանանց իրաւունքներու օտար փոխ—Ատենապետ նշանակուեցաւ եւ ինծի համար այդ պատուոյ տոտղոս մը կը նկատուի Շատեր կը կարծեն թէ, կանանց իրաւունքներու պաշտպանութեան գաղաք նորութիւն մըն է եւ ամբարաւանութիւն կը նշանակուի որ կ'ընենք Երկի մարդոց հետ հաւասար իրաւունքներ պահանջեն։ Հին ժողովուրդներու աւելի յարգած են կիները քան թէ նորերը։ Մայրն էր որ ընտանիքին կուտար իր անուը, քան հայրը։ Սիւֆրաժէթներու խնդիրն ալ հին է։ Այսօրուայ Աթէնք քաղաքին անունը քուէարկութեանց պահուն կ'ընենք ասուել ձայն ունեւնալուն արգելք է։

Ամերիկայի մէջբոլոր քաղաքական, կրթական եւ բարեսիրական կազմակերպութեանց մէջ կ'ընեն իրենց ձայնը ունեն, համաժողովներ կ'ունենան եւ Տիկիններ կ'առնապետեն, ձանջած եմ Միս Ճէյն Էտմար եւ ուրիշներ որոնք իրենց պիտեախօսութեամբ պատիւ կը բերեն իրենց սեպին։ Կիները գրագիր, քարտուղար եւ մեքենագիր ալ են եւ անոնց ներկայութիւնը այդ հաստատութեանց մէջ բարոյական մեծ ազդեցութիւն մը թողած է չինիչ մթնոլորտ մը ստեղծած է։

Ձմալիկի տեսարան մը կը պարզուէր Նիւ-Եօքը, Ուաշինկթըն եւ Ամերիկայի ուրիշ մեծ քաղաքներուն մէջ, երբ ամերիկեան Կ. Պալի կ'ընդգրկէր անց կը կատարէին զինուորական կարգապահութեամբ Քրիստոնէական գիտութեան հիմնադիրը եւ մեծ առաքելը կ'ըն մը եղած է, որուն կողմը ունի 1 միլիոնէ աւելի հաւատաւորներ։ Միսը Էտի, կ'ընայ կողուի տեսակ մը նոր Մէսիա, որուն վարդապետութիւնը մարդկութիւնը վերակենդանացնելու նպատակ ունի իր համբաւաւոր գիրքը «Գիտութիւն, առողջութիւն եւ կրօնք» կը նկատուի ուսուց կողմէն, նոր յայտնութիւն մը եւ որուն մէջի ասացուածքները Քրիստոնէական գիտութեան եկեղեցիներու պատերուն վրայ քանդակուած են։ Միս Էտին է որ ըսած է այն մեծ խօսքը՝ թէ երկիրը գաւառ մը կամ հողամաս մը չէ, այլ մտային կացութիւն մը, եւ իր բոլոր վարդապետութեան նպատակն է այդ երկիրը ներ-

(Շաբաթական թիւը 7. է)

ԶԱՅՅԵԼՈՒՆ ՄԱՅՁ

Ազգ. Սահմանադրութեան 46րդ յօդուածին 4րդ պարբերութիւնը կը տրամադրէ հետեւեալը։

«Ազգային որ եւ է կալուածոց (գլուխ ու վաճառուր չկրնար տեղի ունենալ, ասոնց Տնտեսական Խորհրդոյ գիտութեան, Քաղաքական Ժողովոյ հանձնութեան եւ Գաղափարէ կնքով հաստատութեան»։

Այս յօդուածը նախ եւ առաջ ներկայիւ յետոյ, կէտ աւ կէտ պէտք կ'զգամ պարզել հետեւեալ տեղեկութիւնները անգլոսա ազգ. կալուածներէն ուսանց մասին գիտակցորէն՝ կամ անգիտակցորէն եղած գիտողութեանց կամ գիտողութեան խեղաթելումներուն։

Տնտես. Խորհրդոյ ի վաճառ համառոտը, անշուստ փողոցի մը մէջ գտնուած ասուն մըն է, զոր նորոգել եւ հաստաթաքել ընել անկարելի է որ, աւելի կայ, 16 տարիէ ի վեր բնաւ վարձագին չէ բերած, մինչդեռ ամեն տարի ապահովագրութեան եւ կալուածատուութի ծախսը ունեցած է, արդ՝ Տնտես. Խորհուրդը շատ լաւ ըրած է զայն ի վաճառ հանելով, իսկ եթէ անոր մէջ ձրի նստելու փոփառող ազգայիններ կան որ այդ առն ծախսելէն զփախուցնելու կ'զգան, խնդիր կ'առաքեն։

Վէլլի խանի անկիւնի մթերանոցը որքան որ գիտեմ ամիս մը առաջ վարձու տրուած է 120 ոսկիի՝ Կըրումը գտնուած։ ՅԱյդ մթերանոցը փողոցին վրայ նայող խորիչ մթերանոցի մը պատկից ըլլալուն, վերջնային կալուածատէրը առաջարկ բերած է Տնտեսականին որպէսզի ազգապաշտկան այդ անկիւնի մթերանոցը իրեն ծախուի, որու կրկնապատիկ գին վճարել յանձնառու եղած է եւ լսածիս նայելով թէ Քաղ. Ժողովը Կ. թէ, կալուածական գործերէ չհասկցող ազգայիններ խորհուրդ տուած են ծախել եւ երբ առաւելի գործողութիւնք սկսին, Տնտես. Խորհուրդը այդ մթերանոցը ծախել որոշած է եւ անորմէ գանձելիք գումարով ազգապաշտկան պարագ հոգի մը վրայ կալուած մը չինել որ, տարին զուտ 1000 ոսկի եւ կամուտ պիտի կրնայ բերել։ ՅԱրգեթ աւելի շահաւոր առաջարկ մը ունի՞ր գիտողութիւնը ընդգնելը։

Եթէ այս համառոտ տեղեկութիւնները անբաւական չ'համարուին, ազգային կալուածոց ինքնակոչ ձեռքբերութեան, քիչիկ մըն ալ համարութիւն ունենան։ Երկու ամէն կը լրանայ Տնտեսականի երկամեայ շրջանը, որով եւ պիտի ներկայացնէ իր գործառնութեան համարատուութիւնը, այդ համարատուութեան մէջ պիտի տեսնեն թէ ինչ կրցած է ընել Տնտես. Խորհուրդը մատակարարելու համար ազգային հաստատութիւնները, վարձարան, Հիւանդանոց, Առաջնորդարան, որոց պիտեմները անհամառօրէն բարձրացած են ժամանակիս պահանջումին համաձայն։

Վստահ եմ օր զուր չպիտի մնան շատեր Տնտեսականի բարեօրէն եւ պրոգրեսիւնը պաշտօնապարտութեան խնդիրներ, չպիտի գտնեն, բայց ամէն բան անոնց ուղեւորն եւ բաղձացածին պէս եթէ ըլլաւ, այն ժամանակ ալ ազգային գործերը ուղիղ եւ նպատակայարմար վիճակ մը ունենալէ շատ հեռի պիտի ըլլային...։

ԵՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Հասարակական տնտեսական կյանքի մեջ Գերմանիայի ցույց տուած դժգոհութիւնը իրարանցում մը յառաջ բերած է Թրանսպիր մէջ: Թրանսպիր պահանջումները կ'զբաղեցնեն միջազգային մամուլը, խորհրդարանները, արտաքին գործոց յանձնաժողովները, նախարարաց խորհուրդները և քաղաքացիական աշխարհը:

Հիմնական հարցը մասնակի խորհրդաժողով մը ընդ մէջ Անգլիոյ և Թրանսպիրի նախարարականներուն: Պարզ խորհրդակցութիւն մը, կ'ըսեն թերթերը, պարտաւորութիւն համար՝ Գերմանիոյ դէմ ձեռք առնուելիք միջոցները, երբ Մայիս 1ին չարքէ վերադառնալի դաշնագրով և Պրուսիոյ համաժողովով իր ստանձնած յանձնարարութիւնները, իսկ իրականին մէջ, Մ. Պրիսի միայն տեսակցողութիւնը խնդրեց, համաձայն համար Անգլիոյ վարչապետը՝ ընդունելու Թրանսպիրի տեսակցութիւնը և ձեռք առնուելիք միջոցները Գերմանիոյ հանդէպ:

Անգլիոյ թէև համակարծիք, որ պէտք Գերմանիա կատարէ իր յանձնարարութիւնները, ծայրայեղ միջոցներու կամ նորանոր յառաջխաղացումներու հաւանքով չենք իր, թերեւս սուղ ծախել ուզէ իր հաւանութիւնը՝ բոլորովին անկախօրէն գործելու համար Արեւելքի մէջ:

Թրանսպիրի թերթերը մինչև անգամ շատ յառաջ գացին, քսելու համար որ Թրանսպիր միայնակ պիտի գործէ ինքն իր դաշնակիցները զանազան իրենց աշխատակիցները: Մ. Պրիսի ծերակոյտին և խորհրդարանին արտաքին գործոց յանձնաժողովոյ առջև շատ կտրուկ եղաւ իր յայտարարութիւններով և սպասեց իր լիարժեք Գերմանիոյ հանդէպ պայմանաւորման անոր դժգոհութիւնը դէմ իր ի գործ դնելիք միջոցներուն համար:

Հիմնական խորհրդաժողովին անցուցարարները գաղտնի պահել որոշումը է, որ անգամ մը և կուգայ հաստատել, թէ այդ խորհրդաժողովին մէջ, համաձայնութիւն մը կ'ընելու հաւանականութիւնները այնքան ալ վստահելի չեն համարուիր:

Թրանսպիրի մամուլը Գերմանիան պարտագրելու համար, չորս ամիս մը առաջ, իր պետական աշխատողներէն՝ Մ. Վիլհելմին, նախկին նախարար Ռապին մը, Ամերիկայի դրոշմ տեղադրող Վրայ Նոր նախագահին կարծիքները շօշափելու, անոր համակրութիւնը դէպի Թրանսպիր գործնելու, ծերակոյտին մէջ համակրութիւններու թիւը ստուգարացնելու, մէկ խօսքով, Թրանսպիրի պահանջներուն զօրութիւնը ընելու Ամերիկայի և միւս կողմէ ապահովելու՝ որ Ամերիկայ Գերմանիոյ հետ առկա հաշտութիւն մը չպիտի կնքէ և այսպէսով չպիտի վերադառնա Թրանսպիրի նուիրական համարումը իրականութեան:

Մեր ընթերցողները երէկ կարդացին թէ Ֆրանկֆրտի ամենէ կարեւոր օրաթերթերէն մին «Ֆրեյզը Լէժը» ինչպէս կ'արտայայտուի Պ. Վիլհելմի առաջարկութեան առթիւ: Բնականաբար Թրանսպիր երբ ամեն խնդիրներու մէջ տարբեր նկատուածներով կ'վերաբերուի և իր շահուն համար աշխարհ տակն ու վրայ ընել կ'ընայ, իրեն խաղաղութիւնը չենք ջանալու աշխարհը չկրնար խաբարի և չզարմանալ անոր երկու չափ և երկու կշիռ գործածելուն:

Իսկ նոր նախագահ Մ. Հարթիկի պատգամագիրը, հակառակ Մ. Վիլհելմի երկու և իր հետ բերած կարծեցեցեալ հաւաստումներուն, խոստում մը չի պարտաւորել հանդէպ իր նախորդ դաշնակիցներուն, այլ պարագաներէն և ինչ ինչ խնդիրներու մէջ Ամերիկայի արտաքին գործադրութեան՝ այս վերջնայն օժանդակութիւնը ապահովելու գաղափարը կը ցուցնէ: Նախագահական պատգամագիրը բացայայտ կ'մերժէ աղբիւրու ընկերակցութեան հիմնարկութիւնը, կը մերժէ վերադառնալի դաշնագրին ինչ ինչ կետերը և Մ. Նահանգներու աշխատութեան ամենակենսական պարագան, Թրանսպիրի համար մանուշակ, առկա ու տարած կ'ընդուն:

Մ. Նահանգաց նման ազատ կառավարութիւն մը, որ իր ամբողջ շէնքը հիմնած է արդարութեան և հաւաստութեան իրական ու գործնական սկզբունքներուն վրայ, չկրնար բնականաբար չտեսնել, որ ցամաքային Սերալիոյ կառավարութիւններէն իշխողը այդ արդարութեան և հաւաստութեան սկզբունքները իրեն ռոկեղծ գեղափոխութիւնով կ'զործածեն ամբողջ աշխարհի համար, իսկ երբ իրենց շահերն են որ կ'վտանգուին, Նախագահական պետ պէտք չունի իրենց շահերն և իրեն զօրաւոր դէմքեր կ'շնչան գործածել իրենց օգտին ու շահուն համար, ուստի կ'ընելով անիրաւուն, արդարութիւն և օգնութիւն ապահովող բոլոր միւս ժողովուրդները, յոյն իսկ չխղճահարելով յանձնել զանոնք իրենց նախորդ դահլիճներուն:

Գերմանիա սակայն Թրանսպիրի կողմէ եղած բոլոր սպառնալիքներուն առջև պարտաւոր կ'վերաբերուի և կ'գրիմ Մ. Նահանգաց միջամտութեան, կարգադրելու համար յառաջ եկած դժգոհութեան պարագան, որ իր տուած հաշտութեան համաձայն գերիվեր կ'համարի իր անտեսական կարողութիւններէն:

Մ. Նահանգաց նախագահը Գերմանիոյ ըրած առաջարկները քննելէ յետոյ, եթէ ներկայանալի են, պիտի տեղեկագրէ Համաձայնական պետութեանց Մայիսին առաջ, այսինքն այսօր Համաձայնական համաժողովը պիտի գումարուի Բարիքի կամ Լոնտոնի մէջ, ուր պիտի քննուին գերման առաջարկները և ձեռք առնուելիք միջոցները, նմանապէս պիտի քննուին Արեւելքի խնդրոյն հետ կապ ունեցող բոլոր հարցերը:

Իտալական թերթերը ծանուցանելով իտալիոյ ներկայացուցիչ զրկելու համար անոր եղած հրաւերը, գահանակութեան շեշտ մը անին զոր չեն կարող հաշտուիլ և այս առթիւ իտալական թերթերը կ'ընեն Պէմալականներու հետ կնքուած համաձայնութիւնը արդարացեալ և արեւելեան քաղաքականութեան մասին, և յօգուտ, ըստ իրենց կարծիքին, Թուրքիոյ խաղաղացման, Թրանսպիրի տեսակցութեան հետ համաձայն ըլլալին: Բայց հետաքրքրական պիտի ըլլար տեղեկանալ թէ Եւրոպայի ինչ կ'խորհին Ատալիոյ մէջ և ծովազորքը պատահածներուն նկատմամբ, իրենց պաշտպանած դաշնակիցին կողմէ Թուրքիոյ խաղաղացումը կ'երկի կ'փափաքին մնացորդ քրիստոնէից շարքերով, որ պէտք թուի Թուրք տարրը միայն մնայ և անոնց հետ դէմ դիմաց ալ իրենք, քաղաքականութիւն մը՝ որու հետեւեցաւ նաև Գերմանիոյ համաշխարհային պատերազմի պահուն և որու հետեւեցներ չարաչար կրեց:

Արեւելքի խաղաղացման համար համաձայնական երկու մեծ պետութեանց զրկելու քաղաքականութիւնը ողբալի է և անոր արդիւնները չպիտի ուշաւան զայնելու: Թուրք չփախնելով չէ որ պիտի յաջողէին իրենց քաղաքական արժանապատուութիւնը բարձրացնել և անտեսական շահերը ապահովել:

Արեւելքի քրիստոնէից միակ յոյսը գրուած է Անգլիոյ և Ամերիկայի վրայ, որոց առաջնայն հետ միասնաբար կ'գործէ նաև Զառոն՝ որու բարձր քոմիտէին Պոլսի գաղափար «Թան» կ'ողջունէր, վրան բաց կերպով խնդարելով անոր գաղափարն պատճառները և միասնաբար հաւատացնել ուղղելով որ Պոսթօրի տփերուն վրայ Զառոն ներկայացուցիչ մը ի նպատակ Թուրքիոյ շահերուն բնաւ:

Կանադայի եկած հաստատում է: Եւ այսպէս կարծիք ուղղող «Թան» կիսապաշտօն թերթին է որ շատ լաւ գիտէ Անգլիոյ Զառոն դաշնակցին արտադրութիւնները և որ միւս կողմէ չզոգորի կէս սպառնական տողերով Անգլիոյ արեւելեան քաղաքականութիւնը քննադատել և անոր վնասակար արդիւնքները նախատեսել Հիւսիսատլանտիկ կողմի Այսքան ալ այլապէս երբեք կարելի չպիտի ըլլար նախատեսել Ֆրանս. մեծ օրաթերթէ մը:

Հ. Մ.

Ազգային Անգուղարծ

Առաջնորդարանէն կը հաղորդուի. — Առաջնորդ Սրբազան Հայրը, Պ. Հ. Նիքոթիանի հետ միասին, այսօր, բարի գալստեան այցելութեան գնաց Հելլէն նախարարաց Պրեմիեր Կոնարիսի, Թէոֆիլի, Սթրաթիզի և Տոմանիսի:

— Ստացանք Հայ Ազգ. Կարմիր Խաչի Մերսիի մասնաճիւղին Ա. և Բ. շրջաններուն տեղեկագիրը. յիշեալ մասնաճիւղը հիմնուած է 1919 Մարտ 1 թուականին, այժմու գիւտը կը կազմեն Տիկնայք Էթէնի Գ. Զէլվէ, Խան, Սրբուհի Կ. Պէպեան և Արտէմ Գ. Յակոբեան:

Մասնաճիւղը իր կազմութենէն մինչև 1919 տարւոյ վերջերը իբր բաժնեգիր գանձած է իր եթանաւուն անգամուհիններէ 33390 դր. և տասներեք անգամ 58015 դր. բացառիկ նուիրատուութիւններ, որոնցմէ ամենէն կարեւորներն եղած են Տիար Պոստաքի Աթանասիատի և Տիկ. Սօֆի Մուխթարի կողմէ: Իսկ նոյն շրջանին մասնաճիւղը նպատած է զանազան կարօտեալներու և հաստատութիւններու, անոնց յատկացնելով 65464 դր. գումար մը:

Միւսները 1 Յունվար 1920 թ. ևականէն սկսեալ եղած է Կիլիկիան միակ մասնաճիւղը Ամերիկեան Հայ Ազգ. Կարմիր Խաչին, յետ երկար բաժնակցութեանց:

1920 տարւոյ սկիզբէն, Կիլիկիոյ վարչութեան և Մերսիի տնտեսութեան, զանազան թուականներու մէջ եղած նիւթական օժանդակութեան, գոյացած է 610.700 դր. գումար մը, ուրկէ 375033,50 դր. մասնաճիւղին կողմէ յատկացուած են Կիլիկիոյ և շրջանակին մէջ գտնուող զանազան քաղաքներու աղետալներու պէտքերուն և միջոցային ու եայլն ծախքերուն:

Բացի վերոյիշեալ գումական խոշոր օժանդակութիւններէն, միւսները ստացած է զգեստեղէնի և զանազան իրեղէններու նուիրատուութիւններ: զեղորայք, կօշիկ, հագուստ, աման և այլն Սոյն իրեղէնները բաժնուած են, Պէյրուսի, Ատանասի, Տիհանի, Մերսիի, Հաճընի, Տէքէի, Բուսի, Նահաւրի, Օսմանի, Հարունի, Իստանբուլի, Կարապարի, Սիսի և ուրիշ շատ մը Կիլիկիան քաղաքներու Ազգ. Միութեանց աղաքներուն ինչպէս նաև Հասան-Պէյլի, Տէօր-Սօյի, Քէսապի, Սուէյի, Իսթանբուլի, Տարսուսի կարօտեալներուն ու Մերսիի տնտեսի և եկեղ. կաթարականաց, հիւանդանոցին և որբանոցին որբերուն իսկ հիմայ իբր պատրաստ գոյք կը մնան 4 զընտուկ զանազան իրեղէններ:

Մեկնութիւն

Այսօր Պոլսի կ'մեկնի Պ. Բարսեղ Կիլիկիական իր ազգ. Օր. Զեփարիսի հետ, մէկ երկու շաբաթ մնալու համար:

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՎԻՃԱԿԸ

Պոլսէն կը հաղորդուի «Թան» Վերջերս Պաթումի ճամբով Թիֆլիսէն հոս հասած ճամբորդ մը կը պատմէ թէ՝ Վրաստանի մայրաքաղաքին մէջ պոլսէ վիճակներու գործած վայրագութիւնները ալ տեղի սոսկալի են քան անոնք՝ զորս ի գործ դրին այլուր: Այս անձը՝ որ մասնակցած է համաշխարհային, ինչպէս նաև Սօվիէթ-Ռուսիական պատերազմներուն, որ ներկայ գտնուած է Ուքրաինոյ ապստամբութիւններուն, ինչպէս նաև քաղաքական պատերազմին, ուրիշ երեւոյթներուն, կը յայտնէ թէ՝ Թիֆլիսի թալանը և հոս տեսած արարքները ամեն երեւակայութիւն կը գլին կանցնին:

Կօլովիի ամբողջ շուկան, Վորոնցովսկայի և Միխայէլովսկայի պողոտաները՝ որոնք Թիֆլիսի առեւտրական երակներն էին, այնքան հարուստ իրենց վաճառատուններով և վաճառողներով, թալանուած, աւերուած ու քանդուած են: Կտմիր զինուորները ամեն ինչ պարպած, գողցած, փճացուցած են: Մայր եկեղեցւոյ հրապարակին վրայ, կարելի էր տեսնել 300 դիակներու կոյտ մը, որոնց մէջ կային նաև կիներ, մարդիկ, զինուորականներ, քաղաքացիներ, ուսուցիչներ և վրացիներ, պարտուածներ և գործաւորներ, ծերեր ու երիտասարդներ: Ահա թէ ինչպիսի հաւասարութիւն մը հաստատեցին կարմիրները, Վրաստանի հարուստ ու բարգաւաճ մայրաքաղաքին մէջ:

ԱՆԳԼ. ՀԱՆՔԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒՆ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ

«Մաթէն» Լոնտոնէն տեղեկացած է թէ՝ Շրմիններու Դաշնակցութեան Գործադիր յանձնախումբը հրահանգ տուած է դաշնակցութեան անդամներուն, մերժելու անուրի փոխադրութիւնը հանքագործներու գործադուլի միջոցին:

Ըստ «Մաթէն» թղթակցին, հաւանական չէ որ Շրմինները ուղեն հնազանդի այս հրահանգին:

«Տէյլի Մէյլ» կը գրէ թէ՝ գործաւորական պատուիրակութիւնները, բազմաթիւ կէտերու վրայ համաձայնութեան եկած են հանքագործներուն հետ:

ՍՖՈՐՑԱ ՊԱՇՏՈՆԻ ՎՐԱՅ

Հռոմէն հասած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ, Արտաքին Գործոց նախարար Կոմս Սֆորցայի դեպալի Մարթինո յաջորդած ըլլալուն լուրը, թէ գահաիջին և թէ Լոնտոնի Համաժողովին մէջ անհիմն նկատուած է: Կոմս Սֆորցայ, Գերագոյն Խորհուրդին հրաւերով, երէկ պիտի մեկնէ Հռոմէն դէպի Բարիք, ուր ըստ ամենայն հաւանականութեան տեղի պիտի ունենայ նոր համաժողովը:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԸՆԹԱՑՔԸ ԿՐ ՓՈԽԷ

Հռոմէն կը հաղորդուի որ, Գերման արտաքին գործոց նախարարը Վոն Սիմոն յայտարարած է թէ, Գերմանիա արտադիր է վճարել անմիջապէս 1 իրիւստ մարք ռոկեղբամ և 50 միլիոն ալ տարուէ տարի, այն պայմանաւ որ, իրեն նկատմամբ ձեռք առնուած ճնշիչ միջոցները վերցունին:

ԱՐԵՎԵԼԵԱՆ

Ժ. ՄԱՍ

ԿԱՐՄԻՐ ՍԱՐՄԱՐԷ ՍՐԱՇԸ

Մ. Լը Մէսն վարդապետն մը լռեց, յետոյ վերսկսաւ:

— Օրը անգամ մը կուգայ այս գետնազամբանը: Կանգ կանգ տալով գետնազամբանն առնելու: Կը խորհրդածէ քարացած արձաններուն դիմաց: Կը շօշափէ այս սառն կուրծքերը՝ զորս տեսած էր այնքան հրաքորբոր: Յետոյ երազելէ վերջ այն պարագայ խորհիւն շուրջ սէր քիչ աստեղէն ինք տըլիտի ընդմիջում նշլէ, իր օրինալէ պատեանին մէջ, մեղկօրէն կը վերագառնայ գէղի այն, որ կապուէ իրեն:

Ուսուցչապետը դադարեցաւ խօսելէ: Ազդերին կարկաշտն վերստին լռեցաւ: Սթաւթեան մէջ: Գունքերս կը զարնէին, զլուսս կրակներու մէջ էր: Անհուն շնորհակալութիւն մը կայրէր, կը մրկէր զիս:

— Եւ ամէնքը, ամէնքը — պառացի առանց տեղւոյն մասին փոյթ ընելու, — ընդունեցին: Համակերպեցան: Եւ Թող քալ ինք, կը տեսնէ այն տեսն:

մուծել մարդոց հոգիին, սիրտին և ուղեղին մէջ, որուն հետեւեցող մարդըս կունենայ ոչ միայն հոգեկան ներգաշնակութիւն այլև ֆիզիքական առողջութիւն:

Հայ ազգին հոգին, սիրտը, ողնայարը և շիւղը վերաշինուելու պէտք ունի և այս վերաշինութեան գործին մէջ, կիներուն դերը շատ յատկ և զորեղ է: Որպէսզի Հայ ազգը վերահիշատանայ այն ազդերէն, որ իրեն կենդանութիւն տուած է, փոխանակ գերմանական փրկութեաներու գիրքերով զբաղելու, պիտի սրէի տեսնել հայ կանանց և աղջկանց ձեռքը Արիւնդի «Յուշիկ» Հայրենեաց»ը և մեր հին պատմիչները ու այնպիսի գրողներէն, որոնք հերոսապաշտութեան գաղափարը կը զօրացնեն իրենց սերունդներուն մէջ և կը յաւերժանեն սերունդէ սերունդ, ազգային գիտակցութիւնը, գաղափարականը, աւանդութիւնները, պատուոյ զգացումը և առեւտրական ոգին՝ բարբարոսներուն գէմ: Եթէ մեր մէջ հերոսները և հերոսապաշտ գաղափարակութիւնը զարգացած ըլլային ժամանակին, այդքան անխնայ զոհեր չպիտի տային: Փոխանակ Պլուտարքոսի հերոսներովը զբաղելու, մենք եղած ենք գերազանցօրէ խաղաղասէր ժողովուրդ մը: Գիտեցած չենք առիւծ դառնալ և այդ առիւծաբանութեան չի չկրցանք կցել գիտակցութիւնը և քաղաքական իմաստութիւնը:

Բանաստեղծ Նկարագրի վրայ բաւական երկար խօսեցաւ և յիշեց հրաշակաւոր ամերիկացի Զօր. Լիի օրինակով: Երբ Ամերիկայի Հար. և Հիւս. պատերազմը վերջացաւ, Լի որ հարաւորապէս ջրափնային ընդհ. հրամանատարը եղած էր և հարաւայեցէն մեծ արիւնքներ, ինքզինքը գտաւ առանց արդուստի միջոցներու, և այդ միջոցին շահակցական ընկերութեան անգամները իրեն կառավարկեն որ յիշեալ ընկերութեան նախագահութիւնը ընդունի, առեւտրական 20000 առարկա թաղով մը: Լի կը մերժէ հպարտօրէն, ըսելով թէ՝ ամէն բան կորսնցուցած է, բայց բան մը կայ օր մնացած է իրեն և զոր կուգէ պահել: Բանաստեղծը բերու նաև ուրիշ շատ մը օրինակներ, որոնց գլխաւոր նպատակն էր, զօրացնել և ամրապնդել կիներուն մէջ իսկական ազատութիւնը, հայրենասիրութիւնը, հոգեւոր և արտաքինութիւնները և առաջնապահութիւնը, իրեն զօրաւոր ազգային հայ ազգը յաւերժանելու, որպէսզի կատարէ իր քաղաքակրթիչ դերը Արեւելի մէջ և կարող ըլլայ

Մօրհանձն կը լռէր: — Սիրելի պարոն, — ըսաւ Մ. Լը Մէսն: Տեսնեմք միմեանս մը. — աղու մը պէս կը խօսիք: Զէք զիտեր: Զէք տեսած Անթիմէան: Լաւ խորհեցէք, տեսնեց մէջ, — և ակնարկով մը գրկեց ամբողջ շրջանակը յամր արձաններուն: — ձեզի չափ կորուզի մարդիկ կային, և թերեւս նուազ չէր: Նոտ: Մէկը, այն որ կը հանգչի թիւ 32 պիտակին տակ, կը յիշեմ, պալարիւն Անգլիացի մըն էր: Երբ որ Անթիմէան անգլիացի էր, սրկաւ: Եւ կը ձխէր: Միւսներուն պէս, սիրելի տեղակալս, աչքերը խոնարհեցուց իր վեհապետութիւն ակնարկին տակ:

«Մի խօսիք, ցորեքի զինքը չէք տեսած: Համալսարանականի վիճակ տնջօր է հաւաքանելու կրքի իրողութիւններէն և բռնադատութիւն պիտի ըլլայ ինծի համար ըսել ձեզ թէ Անթիմէան ինչ տեսակ մէկն է: Մի միայն կը հաստատեմ այն բանը թէ անմիջապէս որ զայն տեսնէք, այլևս ուրիշ բան չպիտի յիշէք: Ընտանիք, Հայրենիք, Պատիւ, ամէն ինչ, ամէն բանէ պիտի հրաժարեք իրեն համար:

— Ամէն ինչ, պարոն, — հարցուց Մօրհանձն բողոքովին հանդարտ եղանակով մը:

— Ամէն ինչ, — հաստատեց կորուզի կերպով Մ. Լը Մէսն:

ազգայն գիտագրական, առանց վախի և առեւտրական սրտով: Կիները՝ այս ազնիւ նպատակին պատկուծին համար մեծ ու փրկարար պաշտօն մը ունին կատարելիք: Եւ բանաստեղծը կոչ ըրաւ իզմիցի կիներուն, որպէսզի իրենց թանկագին օժանդակութիւնը բերեն: Հայ ազգին պատմութեան այս շատ ազգապաշտիչ և աննախընթաց շրջանին մէջ:

ՎԵՐԳԱԿ. — Կը ցաւինք որ Պ. Սիւլալի բանաստեղծութեան լամբիփու մին առաջին մասին մէջ մի քանի կարեւոր սխալներ սպրդած են. օրինակի համար, Քրիստոսութեան ճիշդ հաստատութիւն մէջ՝ Մեծն Աղեքսանդրի մասին մէջ բերուած պատմութիւնը, հակառակ ըլլալով՝ կայսեր և զինուորին խօսքերը շփոթուած են իրարու հետ. իսկ Դրոք հաստատութիւն մէջ, Նաբոլէօնի վերադարձը հիմնապէս ասարեք է: Պր. Սիւլալը ըսած է հետեւեալը, «Երբ Նաբոլէօն Մառի Լուիզի ձեռքը խնդրեց, այս վերջնայն հայրը՝ Աւարիոյ Կայսրը, կուգէր միւթարուի սա համոզումով, թէ իւր մեծ փեսային երակներուն մէջ կը հոսի թագաւորական արիւն և այդ մասին քննութիւն մը ուզեց կատարել ժընեզի և Քորսիքայի մէջ, ուր Պառաճարթներու ընտանիքին անունը արձանագրուած էր: Մեծն Նաբոլէօն կը գրէ իր վեհ. աներին թէ ի գուր այդպիսի ջանքեր կը թափէ, քանզի, կաւելցնէ շատ պերճախօս եղանակով մը, իմ կայսերական տիտղոս կրելու իրաւունքը ձեռք բերած եմ Արքայի և Ռիվոլիի ճակատամարտներուն մէջ: Իսկ բանաստեղծութեան վերջին մասին մէջ Տրոպոպոլի պատերազմին թուականն ալ մէջ բերուած է:

ՆՈՒՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆԵՐ

ԱԶԳ. ԿԵՂՐ. ՈՐԱՆՈՒԹԻՒՆԵՐ

Վարչական խորհուրդս, ի նպատակ Որաւորեցի շնորհակալութեամբ ընդունած է հետեւեալ Նուիրատուութիւնները:

Ապրիլ 25 — 29 Ապրիլ

Որպէսզի վաղամեծիկ Տիար Գառապար. Ս. Սիմոնեանի քառասունքին առթիւ Տիար Եղբարք Սիմոնեան 100 ռուբլ. Տէր և Տիկ. Արամ Տէաշեան (Բարիկ) 100 ռուբլ. Տիար Գարգի Մարկսեանէ՝ իր օրդոյն մահուան քառասունքին առթիւ 30 հայ, Թագապետութեան կողմէ՝ 27 ռուբլ. Տիար Արշակ Աճէմեանէ՝ ձեռամբ էմինեան Նորարք 250 հաւկիթ, Տիար Վահանէ՝ մէկ գաւառիկ, Տիար Վ. Պալեօքեանէ՝ մէկ գաւառիկ, Տիկ. Սիւ-

Դարձեալ ԹԵՐԵԱՆ աղմուկ մը լռեցաւ: Մ. Լը Մէսն ժամացոյցը նայեցաւ:

— Ասկէ դատ, պիտի տեսնէք:

Դուրս բացուեցաւ Սպիտակ հրակայ թորիկ մը, ամենէն մեծը անոնց մէջ՝ զորս տեսնէր էինք այդ անարկուն քնակարանին մէջ, ներս մտաւ և ուղղուեցաւ դէպի մեզ:

Մեղմօրէն գլուխ թելաւ, խոնարհութիւն մը ընելէ վերջ:

— Հետեւեցէք իրեն, պարոն տեղակալ, — ըսաւ ծերունի գաւառիկ:

Առանց խօսք մը արտաբերելու, հնազանդեցաւ:

ԺԱ. ՄԱՍ

ԱՆՅԻՆ ԵՒ

Առաջնորդս և ես իւր ներառեցէ մը անցանք: Գերագործութիւնս երկարով կաւելնար: Միակ ցանկութիւն մը ունէի, գտնուել այդ կնոջ դիմաց և իրեն ըսելու: Մնացեալին համար կհանքս կուտայի:

Կը սխալէի յուսալով որ այս արկածախնդրութիւնը հերոսական կերպարանք մը պիտի առնէր: Կեանքի մէջ սեռերը երբեք սահմանափակուած չեն: Պէտք է ի յիշի՝ Նախընթաց շատ մը մանրամասնութիւններով: Թէ ծագարարութիւնները՝ իմ անխորհուրդ ընթացքովս, միշտ խառնուած են եղբրական պարագաներով:

Լանոյճ Սեւեանէ 50 հաւկիթ, Տիար Եղբարք Գորպանեանէ՝ մէկ գաւառիկ, Բարեւէր Տիկ. ՈՒՄ. 1 ռուբլ. 275 ռուբլ. կարագ, Տէր և Տիկ. Մ. Պալեանէ՝ 11 ռուբլ. հրուշակ (հէլլա)՝ Ա. Օհանեանի մահուան ութօրէքին առթիւ. Տիար Յարութիւն Փալեանեանէ՝ 100 հաւկիթ, Հայ Սպայից Միութեան հաւաքած «Հայ Զինուորի» առարկաներէն, ըստ հրահանգի Պատ. Գառ. Ժողովոյ, հանուած թուր՝ 232 ռուբլ. և 3 ռուբլ. 50 ռուբլ. մեղր, Տիար Եղբարք Թորոսեանէ՝ մէկ Հայկական դրոշակ, Տիար Յովհ. Յ. Ունեանէ՝ մէկ ծաւունկ:

Դիմաց Վարչական Խորհրդոյ՝ Ազգ. Կեղր. Որաւորեցի Գաւառիկ ՍԱՐԻ ԹԱԳԻՐԱՆԱՆ

ՆՈՒՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Ա. Կ. Ու. — Միսիս Բօրի Թրիթի 3 ռուբլ. հօր Փիլիպպոս Հաւանեանի հոգեւոյն համար: (Գ. Պ.)

ԱԶԳ. ՀԻՆԴՆԵՐ. — Այրի Տիկ. Ունի Հաւանեան 2 ռուբլ. ամուսնոյն Փիլ. Հաւանեանի հոգեւոյն համար: (Գ. Պ.)

Տեղական Լուրեր

ՀԻՆԳՇԱԲԻ իրիկուն քաղաքս հասաւ Հելլէն վարչապետ Մ. Կուրիս, ընկերակցութեամբ՝ պատեւազմական Նախարար Մ. Թեօթօքի, Ընդհանուր Սպայիկոյտի Նախագահ և զեր-Նախագահ Զօրավարներ Տուրմալիսի և ՍՍՐԱՅԻՆԻ:

Հաղիւ թէ հիւրերը բերող «Նաքսոս» շոգենաւը կը խորսիւն նաւահանգիստ, տեղւոյն Հելլէն Բ. Գոմիսէրը Մ. Սթէրիաւէս, ընդամաք կը փութայ շոգենաւին վրայ ողջունելու համար բարձրաստիճան այցելուները: Գիշ յետոյ կը հասնին նաև զերգնապետներ Սարիքեանի և Ջէնկի-Նիս, Վէլմիսոս մարտանաւին հրամանատարը՝ Բարազփիթիթիթի, Իզմիրի զին. կառավարիչ Զօր. Մէքսոս, Զօր. Բէթմէզա, ոստիկանական տնօրէն Մ. Նիքիթօրաքիս, Հելլէն Բ. Գոմիսէրու թեան ընդհանուր քարուղոր Մ. Կուրիսարքիս:

Մ. Կուրիսիս զոհ կ'երեւէր իր ճամբորդութիւնէն և բարեացակամօրէն կ'ընդունէր ամէն անոնք՝ որոնք կուգային բարի գալուստ մաղթել իրեն:

Մ. Կուրիսի և Թեօթօքիս այն գիշեր հիւրընկալուեցան Սպարապետ Բարազփիթիթի կողմէ, իսկ զօրավարներ

Յատակ գոյնով փոքրիկ դրան մը առջեւ հասնելով, առաջնորդս մէկ կողմ քաշուեցաւ, որպէսզի ներս մտնէ:

Այն ատեն ինքզինքս գտայ զարգախոցներու ամենէն հանգստաւետներէն միոյն մէջ: Անպիայլ ապակիէ ձեղունէն, մօրմարեայ յատակին վրայ կը թորթորար զուարթ ու վարդազոյն լոյս մը: Առաջին տեսած բանս եղաւ պատի ժամացոյց մը, որուն վրայ, թիւերուն տեղ կային Զօրիակոսի նշանները փոքրիկ տեղը տակաւին չէր հասած Խոյի նշանին:

Երեք ժամ, երեք ժամ միայն: Այդ օրը արդէն դարաւ մը չափ երկար թուած էր ինծի: Եւ հազիւ կէսը անցած էր:

Յետոյ ուրիշ գաղափար մը անցաւ մտքս, և բուռն խնդրեց մը զիս ցնցեց:

«Անթիմէան կը փափաքի որ ես իրեն ներկայացուիմ իմ բոլոր առաւելութիւններովս»:

Օրիշալէ հակա հայելի մը բռնած էր անեակին. ամբողջ մէկ կողմը՝ Հոն ակնարկ մը նետելով, հոսկեցայ որ ըստ պատշաճի, յաւակնութիւնս չափաւարեցուած չէր:

(Շարունակելի)

Տուականիս և Սթրաթիկոս՝ Մ. Սթէրիաւի կողմէ:

ԴԱՐՁՆԱԼ Նոյն օրը «Իթակէ» շոգենաւով քաղաքս ժամանեց անգլիացի ծովակալ Գառ:

Իր Իզմիր բնակութեան միջոցին, Մովակալը հիւր պիտի մնայ Մր. Բաթէրօսի տանը:

Հելլէն «Վէլոս» թորիկաւաւածը առջի օր խորանից նուազանգիստով ՏԵՂԱԿԱՆ մեր թուրք պաշտօնակիցներէն «Շարք» թերթին ստացած լուրերուն համաձայն, Իզմիրի Նախկին կուսակալը Բահի, Մալթայի անգլ. իշխանութեանց կողմէ ազատ արձակուած ըլլալով, անմիջապէս մեկնած է Հառն:

ՍՏԱՑՈՒԱԾ տեղեկութիւններու համեմատ տեղւոյն քաղաքային դատարանները սկսած են գործել: Ամէն օր օրական 30—40 դատեր կը քննուին: Միջին այսօր 3500 վճիռներ արուած են, որոնց մեծ մասը խիստ կարեւոր:

ԵԳԻՏՏԱԿԱՆ «Ալգոն» շոգենաւով մեծ քանակութեամբ ալիւր հասած է քաղաքս:

Կ Ո Չ

ՋՄԻՌՆԱՆԱՅ ՇԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

Ս. Լուսաւորչեայ Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնս կը խնդրէ Հայ Ժողովուրդէն որպէսզի ներկայ առաջնապալի օրերուն իր նախկին օժանդակութիւնը բերէ զթուրեան այս յարկին՝ որ միակ ապաւէնն եղած է բոլոր զօրագր քաղաքացիներուն որ գիտած են հոն:

Իր հաստատութեան թուականէն ի վեր ունենաւ քաղաքային շրջաններէն մին կանցունէ: Հիւանդանոցը Այս անձուկ վիճակին գլխաւոր պատճառն է համալսարանային պատերազմը որան համեմատօրէն քաղաքացի կարօտ հիւանդակաւորեցուցները: Թիւրքերու կայսր հաստատութեան մէջ կը խլանամուրէն և կը պատուարուին շուրջ 120 շափ հիւանդ և պատուարեալներ ինչպէս նաև վերջերս Աֆրիկայի Գարահիսարէն և Կիլիկիայէն հասած 140 քաղաքականներ:

Ներկայացնելով իրաց այս կացութիւնը բարեւէր հաստատութեան, որապիսի կոչ կ'ընենք որպէսզի բացառիկ այս պարագաներուն իրենց արատաւդիս նուէնները փութան Հիւանդանոցին սփոփելով հիւանդներն և քաղաքացի կարօտեալներ:

ՀՈԳԱՐԱՐՁՈՒԹԻՒՆ (Կնիք)